

Ի մըրմըռեալ ալեաց խուժան՝
Տեսեալ արին ի ծըփման
Օ որդի եւ զհարսն իւր սիրուհի,
Ինեւ տայ զանձն ամեհի .
Եւ ոչ դառնայ յետս ունայն .
Կոփել խորհիս աղկաղկ ճարտար .
Յաղթ ժամանակ կուռ ի քար ,
Լյլ միտքդ ի ցնորս , ես ինքդ անշարժ ,
Հիւծին անդամքդ յերկս անվարժ ,
Գրոցդ է ի գործն անյարմար :
Վ ի թխար վիմին կաս միշտ ընթեր
Յարմունկդ ի յեց ի խորհել .
Սիտք քաջատես իցեն թէ քո
Կերպարանել տիպս անգոյ ,
Լյլ ոչ բազուկք ի կոփել :
Ի կապուտակն յառեաց գաղտնիս՝
Ի պարզ գիշեր ընդ երկինս .
Տես զաստեղաց սոսկավիթխար .
Դաշնակաւոր զերագ պար ,
Որ զայնց հրեղէն պընդէ ջիւս :
Լչխարհ փոքրիկ քո այդ մարմին
Եւ տիեզերք ահագին
Կորով շարժմամբն առեալ եւեթ
Ինչնաւորին կենսաւէտ .
Հանգիստն հանգոյն է չէին :
Սատիք յառաջ , խարտեաշ երամ ,
Ի ճեմն ոտից մըրցական .
Երկինք գործոցն իւր աջակից .
Կոչէ զքաջաց պար վեհից ,
Օ Առողջ հոգիս յողջ իրան :

ՄԱՆՐԱՎԻՊ

Գրութեան օրինակ մը :

Դեմետրիոս Պոլիորկետ մակեդոնացի թագաւորը շատ բարիք ըրած էր Լթենացոյ : Երբոր ասիկայ Լթենքէն պատերազմի գնաց , իր կնիկն ու տղաքը այս քաղաքին մէջ թողուց . դժբաղդաբար դիպուածը բերաւ որ յաղթուի թշնամիներէն , ու հարկ եղաւ փախչիլ : Ինքը իբրեւ ապահով Լթենք կը գիմէր որ հոն քաջուի . բայց Լթենացիք ապերախտութեամբ զինքը ներս չընդունեցան . ետքը իրեն կնիկն ու տղաքն ալ խաւրեցին իրեն՝ ըսելով

Թէ “ Լոնք Լթենքի մէջ ապահով չեն , որովհետեւ կարելի է թշնամեաց ձեռքը իյնան , : Դեմետրիոսի շատ ծանր եկաւ այսպիսի փոխարէն մը , որովհետեւ ճշմոյրտապէս կը սիրէր զԼթենացիս , ու յարմար առթի սպասեց : Բիչ ատենէն առջինին պէս որ զօրացաւ , մէկէն մեծ բանակ մը հանեց ու եկաւ Լթենքի դիմաց քաղաքը պաշարեց : Լթենացիք մտածեցին որ այսպիսի ապերախտութենէ մը վերջը՝ Դեմետրիոսէ գթութիւն յուսալու բան չէր . անոր համար որոշեցին որ ձեռուրին զէնք անանկ մեռնին , ու վճիռ հանեցին թէ ով որ անձնատուր ըլլալու խօսք բանայ՝ մահ է պատիժը . բայց ամենեւին մոքերնէն չէին անցընէր՝ որ համբարանոցներու մէջ ցորեն չունէին : Բաջուրին վրանին շատ . բայց սովը անանկ կը զայրանար քաղաքին մէջ , որ առանց պատերազմի մարդիկ կը մեռնէին . երկայն ատեն համբերեցին , որչափ որ յուսահատութիւնը կրնայ զօրացընել զմարդ . բայց վերջապէս տեսան որ ասանկ գլուխ ելլելու բան չէ , մէջերնէն խելացիները ելան ըսին թէ “ Լլ լաւ է որ Դեմետրիոս ամենքնիս մէկ հարուածով սպաննէ , քան թէ սու վէն մեռնինք . թերեւ ինքը մեր կանանց ու տղաքներուն վրայ գթայ ալ , : Լյս ըսին , ու քաղաքին դռները բացին իրեն առջև : Ստաւ Դեմետրիոս Լթենք , ու հրամայեց որ որչափ կարգուած մարդիկ կան՝ մեծ հրապարակ մը ժողվուին , և այն տեղւոյն չորս կողմը շարել տուաւ իր զինուորները՝ ամենքը սուրերնին մերկացուցած : Բաղաքին մէջ ամէն ձայն կտրեցաւ , ու միայն ողբեր կը լսուէր . կնիկները իրենց էրիկներուն վիզը կը պլլուէին , տղաք իրենց հօրերուն ձեռքը արցունքով կը թըրջէին . և ամենքը իրարու վերջին բարեւ կու տային : Երբ բոլոր մահուան գայողները ժողվուեցան այս հրապարակը , Դեմետրիոս բարձր տեղ մը ելաւ , ու անկէց Լթենացոյ երեսը զարկաւ իրենց ապերախտութիւնը . բայց անանկ սրտով կը խօսէր , որ ա-

չուրները արտասուօք կը լեցուէին : Բ. Թենացիք խորին լուծեան մէջ էին , ու վայրկեան վայրկենի վրայ սրտերնին կը դողար որ մահուան հրամանը պիտի որոտայ ականջնին : Բայց Ղեմետրիոս դարձաւ ըսաւ իրենց . « Կ'ուզեմ ցուցը նել ձեզի թէ որչափ յանցաւոր էք ինծի . ձեր թշնամին չէր անիկայ՝ որուն անու զորմ գտնուեցաք . դուք անոր անիրաւեցաք՝ որ զձեզ կը սիրէր , անոր՝ որ հիմա ալ զձեզ կը սիրէ , և ձեզմէ վրէժ խնդրելու համար՝ ահաւասիկ կը ներէ ձեզի ու բարերարութեամբ կը լեցնէ : Ղարձէք ամենքնիդ ալ ձեր բնակարանը . այն միջոցին որ դուք հոս էիք , իմ զինուորներս ցորեն ու հաց կրեցին ձեր տունները » :

Տ Ն Տ Ե Ս Ս Կ Ա Ն Ք

ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գ . Կարևարանին հարկաւոր ամաններն ու գործիքները :

Կաթնարանին ամաններն ու գործիքները ամէն տեղ միակերպ չեն . մենք հոս տեղս յիշենք աւելի պէտք եղած ու դիւրագործածելիները :

Ա . Կաթն քիւլու աճան կամ Դոյլ : Բայտ ամանին սովորական ձևը պատկերքին մէջ կը տեսնուի (Ձև Ա) . որուն բարձրութիւնն է 30 հարիւրորդամեղր . և

Ձև Ա շրջապատ տախտակներէն մէկը մէկալներէն աւելի երկայն թողուցած է՝ 24 հարգմ. անկից բռնելու համար . տակին տրամագիծն է 15 հարգմ. և բերնին տրամագիծը 26 հարգմ. :

Բ . Տաշ : Կաթի տաշտին տակի կողմը աւելի լայն կ'ըլլայ քան զբերանը . ասոր երկու կողմէն մէյմէկ շերտ տախտակներ աւելի երկայն թողուցած կ'ըլլայ և ծայրերնին ծակած , որոնցմէ կ'ըլլայ կ'անցընեն տաշտը վերցընելու հա-

մար : Բնիկայ կը գործածուի կաթը տեղէ տեղ փոխադրելու համար . (Ձև Բ) : Եւ որպէս զի կաթը տանելու ատեն ցընցուելով չթափուի , կաթին երեսին վրայ կը դնեն մէկ կլոր թեթեւ տախտակ մը , որ տաշտին բերնէն քիչ մը պզտիկ կ'ըլլայ :

Ձև Բ

Գ . Պարկուտ , որ է քամոց կաթը անցընելու համար : Բնիկայ կրնայ ըլլալ հասարակ մաղ մը խիտ հիւսուած մաղէ կամ արծաթի թելէ : Ուղեցրիի մէջ կը շինեն ձագա-

Ձև Գ

ռի՝ ձևով թանազէ՝ կամ փայտէ (Ձև Գ) , և ծայրի ծակին մէջ կը թխմեն չորցած լուացած տեսակ մը խոտ , որն որ կաթի ամանին բերանը կը զետեղեն ճանկաձև փայտի մը վրայ :

Դ . Կաթն պահելու աճան : Փորձուած է որ սերը աւելի դիւրաւ և շուտ ու աւելի առատ կը ժողվուի կաթին երեսը , երբոր կաթին ամանին բերանը լայն և տակը նեղ ըլլայ , և կամ տափակ ձևով քիչ խորութիւն ունենայ : Բերնէն յարմարն է հողէ ամանը , որուն բերնին տրամագիծը 40 հարգմ. ըլլայ ու տակինը 16 հարգմ. և կաթը վազցընելու համար բերնին մէկ կողմը դէպ 'ի դուրս քիթ ձևացուցած , և կամ վարերը մէկ կողմը ծակ մը բացած : Կ'ըլլայ աղէկ նաև շրջանակներով փայտի շերտերէ , ինչպէս որ տակաւը կը շինեն . որուն բարձրութիւնը 8 հարգմ. ըլլայ և տրամագիծը 60էն ինչուան 90 հարգմ. և վարերը մէկ կողմէն ծակած , ուսկից կաթը վազցընելով՝ սերը կը ցամքեցընեն : Սովորաբար ամառը աւելի բարակ կը լեցընեն կաթը և ձմեռը աւելի թանձր .